

Cent anys de l'oblidat Josep Maria Gironella

Avui fa cent anys naixia a Darnius Josep Maria Gironella, l'escriptor que va vendre milions d'exemplars de la seva trilogia sobre la Guerra Civil espanyola, ambientada a Girona, traduïda a set idiomes i formada per *Los cipreses creen en Dios* (1953), *Un millón de muertos* (1961) i *Ha estallado la paz* (1966). Autor d'una quarantena de títols entre els quals hi ha novel·les, llibres de viatges, assajos i recopilacions d'articles (va ser col·laborador, entre altres mitjans, del *Diari de Girona*), Gironella es va convertir en un autèntic fenomen literari durant bona part de la segona meitat del segle XX: va guanyar els tres principals premis per a obres en llengua castellana (el Nadal, el Nacional de Literatura i el Planeta), era requerit per pronunciar conferències, la premsa estava pendent dels seus nombrosos viatges per tot el món, era homenatjat en diferents ciutats, se li dedicaven carrers... A la qualitat de la seva obra s'hi afegia que era una persona senzilla, accessible, amb sentit de l'humor, a qui interessaven sobretot temes com la religió, l'espiritualitat o la mort.

Amb els anys, però, l'interès per Gironella va anar decaient, fins arribar a quedar pràcticament oblidat. «El públic m'ha girat l'esquena i els crítics m'han oblidat completament», constatava en una entrevista concedida al *Diari de Girona* l'octubre del 1996. Un oblit que va quedar més que patent quan ni la Generalitat de Catalunya ni l'Ajuntament de Girona van enviar cap representant al funeral de l'escriptor, que va morir a Arenys de Munt l'any 2003. En el cas de la Generalitat, Gironella li va resultar incòmode des del principi perquè escrivia en castellà i perquè a més de sempre havia estat un autor controvertit: en els seus millors moments, en ple franquisme, era considerat un laic i un ateu d'esquerres pels més conservadors, mentre que l'esquerra el trobava de dretes i conservador. S'entén menys el mal tracte que li va dispensar Girona, on va viure i a la qual va convertir en coprotagonista d'una obra que va vendre milions d'exemplars a tot el món i que va portar molts visitants a la ciutat, amb ganes de conèixer els escenaris de la trilogia. No se li va concedir cap honor quan va publicar aquells llibres i no va ser fins a l'arribada de Joaquim Nadal a l'alcaldia que se li va dedicar un carrer. Un honor que no té al seu poble natal, Darnius, i sí en altres indrets de la geografia espanyola. Això sí, ara, pel seu centenari, a Darnius (on hi ha una placa a la casa on va néixer, i una sala de l'Ajuntament porta el seu nom i conserva el seu despatx) se li han dedicat tot d'actes que tindran continuïtat l'any que ve a Girona. Són d'estricta justícia tot i que a aquestes alçades es fa difícil pensar que Gironella recuperarà aquella notorietat que mai no hauria d'haver perdut per la dimensió de la seva obra.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/12/31/cent-anys-loblidat-josep-maria/887736.html?utm_source=rss